

Briuselis, 2021 m. kovo 8d.
REV3. Ši pranešimo redakcija
pakeičia 2020 m. liepos 3 d.
pranešimą (REV2)¹

PRANEŠIMAS SUINTERESUOTIESIEMS SUBJEKTAMS

JUNGTINĖS KARALYSTĖS IŠSTOJIMAS IR ES BENDROVIŲ TEISĖS TAISYKLĖS

2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė išstojo iš Europos Sąjungos ir tapo trečiąja šalimi². Susitarime dėl išstojimo³ nustatytas pereinamasis laikotarpis baigėsi 2020 m. gruodžio 31 d. Susitarime dėl išstojimo kai kuriais atvejais taip pat buvo numatytos nuostatos dėl atsiskyrimo, taikytinos pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu.

Pereinamuoju laikotarpiu Europos Sąjunga ir Jungtinė Karalystė derėjosi dėl prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo. Jis buvo pasirašytas 2020 m. gruodžio 30 d.⁴ ir laikinai taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.⁵

Visiems suinteresuotiesiems subjektams, ypač ekonominės veiklos vykdytojams, primenama apie teisinę padėtį, kuri susiklostė pasibaigus pereinamajam laikotarpiui.

Rekomendacijos suinteresuotiesiems subjektams

Siekdamos atsižvelgti į šiame pranešime nurodytas pasekmes, visų pirma Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės, kurių centrinė administracija arba pagrindinė verslo vieta yra ES, turėtų kreiptis teisinės konsultacijos.

Pastaba

Šiame pranešime neaptariama:

¹ REV3 redakcijoje patikslinama, kad dėl ES ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo nesikeičia pereinamojo laikotarpio pabaigos teisiniai padariniai.

² Trečioji šalis – tai šalis, kuri nėra Europos Sąjungos valstybė narė.

³ Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos (OL L 29, 2020 1 31, p. 7) (toliau – Susitarimas dėl išstojimo).

⁴ Europos Sąjungos bei Europos atominės energijos bendrijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas (OL L 444, 2020 12 31, p. 14).

⁵ OL L 1, 2021 1 1, p. 1.

- ES antimonopolinė teisė ir ES susijungimų teisė (atkreipkite dėmesį, kad Jungtinės Karalystės išstojimas nedaro poveikio ES antimonopolinės teisės normų ir ES susijungimų kontrolės taisyklių taikytinumui, jei tenkinamos jurisdikcijos sąlygos);
- Europoje galiojanti tarptautinė bankroto teisė;
- ES darbo teisė, įskaitant taisykles dėl Europos darbo tarybų.

Šie aspektai aptariami šiuo metu rengiamuose arba jau paskelbtuose kituose pranešimuose⁶.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinei Karalystei nebetaikoma ES bendrovių teisė. Tai sukelia toliau nurodytas pasekmes. **Dėl Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo, visų pirma jo nuostatos dėl nacionalinio režimo, taikomo investuotojų ir įmonių, kurioms taikomas Susitarimas, įsisteigimui ir veikimui⁷, toliau nurodyti teisiniai padariniai nesikeičia.**

1. JUNG TINĖJE KARALYSTĖJE ĮSTEIGTOS BENDROVĖS

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 54 straipsnyje įtvirtinta įsisteigimo laisvė užtikrina, *inter alia*, kad vienoje valstybėje narėje įsteigta bendrovė būtų pripažįstama visoje Sąjungoje.

Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos yra trečiųjų šalių bendrovės, todėl joms SESV 54 straipsnis netaikomas. Todėl, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo praktiką, valstybės narės neprivalo pripažinti Jungtinėje Karalystėje įsteigtų bendrovių, kurių centrinė administracija ar pagrindinė verslo vieta yra kurioje nors ES valstybėje narėje, teisinio subjektiškumo (taigi ir ribotos atsakomybės). Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės galės būti pripažįstamos pagal kiekvienos valstybės narės nacionalinę teisę (su bendrovėmis susijusias tarptautinės privatinės teisės taisykles ir pagal jas taikytiną materialinę bendrovių teisę) ar tarptautines sutartis. Todėl, priklausomai nuo taikytinos nacionalinės ar tarptautinės teisės taisyklių, tokios bendrovės gali neturėti teisinio statuso ES ir akcininkai gali būti asmeniškai atsakingi už bendrovės skolas.

Tais atvejais, kai **Jungtinėje Karalystėje įsteigtų bendrovių filialai yra kurioje nors ES valstybėje narėje**, jie laikomi trečiųjų šalių bendrovių filialais, todėl jiems bus taikomos taisyklės, susijusios su trečiųjų šalių bendrovių filialais.

2. ES BENDROVIŲ TEISĖ

2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų⁸ nustatytos, *inter alia*, **steigimo⁹ ir kapitalo**

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_lt.

⁷ Plg. Prekybos ir bendradarbiavimo susitarimo SERVIN.2.3 straipsnį (Nacionalinis režimas).

⁸ OL L 169, 2017 6 30, p. 46.

⁹ Direktyvos (ES) 2017/1132 I antraštinės dalies II skyrius.

palaikymo bei keitimo taisyklės¹⁰. Direktyva (ES) 2017/1132 taikoma ribotos atsakomybės bendrovėms, įsteigtoms pagal valstybių narių nacionalinės teisės aktus. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios taisyklės Jungtinei Karalystei nebetaikomos. Todėl suinteresuotieji subjektai, įskaitant darbuotojus, kreditorius ir investuotojus, turintys ryšių su Jungtinės Karalystės bendrovėmis, negali remtis šiomis ES taisyklėmis. Tai reiškia, kad, pavyzdžiui, ES taisyklės dėl privalomo tam tikros informacijos apie bendrovę atskleidimo verslo registruose (kaip antai dokumentų ir duomenų, susijusių su steigimo dokumentais, paskyrimu, atleidimu iš pareigų ir duomenų apie bendrovei atstovaujantį asmenį, bendrovės likvidavimą ar registruotos buveinės pakeitimą) Jungtinės Karalystės bendrovėms nebetaikomos.

3. VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANTIS JUNGIMASIS

Direktyvoje (ES) 2017/1132 taip pat nustatytos procedūrinės vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi taisyklės. Šios taisyklės taikomos ribotos atsakomybės bendrovėms, kurių veiklą reglamentuoja valstybių narių nacionalinės teisės aktai ir kurios išvardytos tos direktyvos¹¹ I priede.

Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios taisyklės Jungtinei Karalystei nebetaikomos¹². Tais atvejais, kai pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu vienos valstybės ribas peržengiantis jungimasis, kuriame dalyvauja Jungtinėje Karalystėje įsteigta bendrovė, dar nėra baigtas, nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos jam taikomos (nacionalinės) taisyklės, reglamentuojančios jungimąsi su trečiosiose šalyse įsteigtomis įmonėmis.

4. AKCININKO TEISĖS IR DALYVAVIMAS

2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2007/36/EB dėl naudojimosi tam tikromis akcininkų teisėmis bendrovėse¹³, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, nustatytos taisyklės, reglamentuojančios tam tikrų akcininko teisių įgyvendinimą, skaidrumo reikalavimus ir akcijų savininko atsakomybę (t. y. bendrovės, į kurią investuojama, stebėseną, balsavimą ir kt.). Direktyva 2007/36/EB taikoma bendrovėms, kurių registruota buveinė yra valstybėje narėje ir kurių akcijos įtrauktos į prekybą valstybėje narėje esančioje arba veikiančioje reguliuojamoje rinkoje¹⁴. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ES taisyklės, reglamentuojančios akcininko teises ir dalyvavimą, nebetaikomos bendrovėms, kurių registruota buveinė yra Jungtinėje Karalystėje arba kurių akcijomis prekiaujama tik Jungtinės Karalystės akcijų biržoje.

Komisijos rekomendacijos 2005/162/EB¹⁵ ir 2004/913/EB¹⁶ yra susijusios su

¹⁰ Direktyvos (ES) 2017/1132 I antraštinės dalies IV skyrius.

¹¹ Direktyvos (ES) 2017/1132 87 straipsnio 1 dalis.

¹² Direktyvos (ES) 2017/1132 I priede esanti nuoroda į Jungtinėje Karalystėje esančius bendrovių tipus tampa neaktuali.

¹³ OL L 184, 2007 7 14, p. 17.

¹⁴ Direktyvos 2007/36/EB 1 straipsnio 1 dalis.

¹⁵ 2005 m. vasario 15 d. Komisijos rekomendacija 2005/162/EB dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių konsultantų arba stebėtojų tarybos narių vaidmens ir dėl (stebėtojų) tarybos komitetų (OL L 52, 2005 2 25, p. 51).

¹⁶ 2004 m. gruodžio 14 d. Komisijos rekomendacija 2004/913/EB dėl atitinkamos bendrovių, kurių

valdybų narių nepriklausomumu ir direktorių atlyginimu. Jose pateikta rekomendacijų dėl valdybų narių nepriklausomumo nuo bendrovės ir kontrolinių akcijų paketą valdančio akcininko, tarybų komitetų, atsakingų už paskyrimą, atlyginimus ir auditą, sudarymo ir dėl bendrovių, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimo. Rekomendacijos taikomos bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti į ES reguliuojamos rinkos biržos sąrašus¹⁷. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui šios rekomendacijos nebetaikomos Jungtinės Karalystės bendrovėms ar bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai įtraukti (tik) į Jungtinės Karalystės akcijų biržos sąrašus.

5. ĮMONIŲ PERĖMIMO PASIŪLYMAI

2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/25/EB dėl įmonių perėmimo pasiūlymų¹⁸ nustatomos įmonių perėmimo pasiūlymus reglamentuojančios taisyklės, taikomos tais atvejais, kai visais vertybiniais popieriais ar jų dalimi prekiaujama vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamoje rinkoje¹⁹. Tais atvejais, kai vertybiniais popieriais prekiaujama Jungtinėje Karalystėje, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui ši direktyva nebetaikoma. Tais atvejais, kai pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu įmonės perėmimo pasiūlymas tebėra galiojantis, nuo pereinamojo laikotarpio pabaigos jam taikomos nacionalinės taisyklės.

6. VERSLO REGISTRŲ SĄVEIKOS SISTEMA (BRIS)

Valstybių narių verslo registrai yra tarpusavyje susieti Europos centrinėje platformoje²⁰ per Verslo registrų sąveikos sistemą (BRIS). Tam tikra valstybių narių verslo registruose saugoma pagrindinė informacija apie ES ribotos atsakomybės bendroves yra viešai prieinama Europos e. teisingumo portale²¹. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui per BRIS nebesikeičiama Jungtinės Karalystės bendrovių registro informacija ir prieigos prie jo per Europos e. teisingumo portalą nebėra.

7. EUROPOS BENDROVIŲ TEISINĖS FORMOS

- **Europos bendrovės (SE)**²² turi turėti registruotą buveinę ES, o ši turi būti toje pačioje valstybėje narėje kaip ir bendrovės pagrindinė buveinė²³. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui SE, kurių registruota buveinė yra Jungtinėje Karalystėje, nebeteri Europos bendrovės statuso. Valstybei narei pripažinti tokias bendroves įmanoma tik remiantis tuo pačiu pagrindu kaip ir kitas Jungtinėje Karalystėje įsteigtas bendroves (žr. šio pranešimo 1 skirsnį).

vertybiniai popieriai yra įtraukti į biržos sąrašus, direktorių atlyginimų nustatymo tvarkos (OL L 385, 2004 12 29, p. 55).

¹⁷ Rekomendacijos 2005/162/EB 1.1 ir 2.1 punktai ir Rekomendacijos 2004/913/EB 1.1 ir 2.2 punktai.

¹⁸ OL L 142, 2004 4 30, p. 12.

¹⁹ Direktyvos 2004/25/EB 1 straipsnio 1 dalis.

²⁰ Direktyvos (ES) 2017/1132 22 straipsnis.

²¹ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_in_member_states-105-lt.do?init=true.

²² 2001 m. spalio 8 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2157/2001 dėl Europos bendrovės (SE) statuto (OL L 294, 2001 11 10, p. 1).

²³ Reglamentas (EB) Nr. 2157/2001 7 straipsnis.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 2 straipsnį SE gali steigti ES valstybėje narėje įsteigtos bendrovės arba kiti juridiniai asmenys, kurių registruota buveinė ir pagrindinė buveinė yra ES. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės nebegali dalyvauti steigiant SE. Europos bendrovės, kurių registruota buveinė pasibaigus pereinamajam laikotarpiui yra ES, išsaugo savo teisinį statusą net tuo atveju, jei iki išstojimo dienos jas įsteigė Jungtinės Karalystės bendrovė. Tas pats taikytina patronuojamosioms SE²⁴.

- **Europos ekonominių interesų grupė (EEIG)**²⁵ turi būti registruota ES valstybėje narėje²⁶. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui, Jungtinėje Karalystėje registruotos EEIG nebeturi Europos ekonominių interesų grupės statuso.

Pagal Reglamento (EEB) Nr. 2137/85 4 straipsnį EEIG nariais gali būti tik valstybėje narėje įsteigtos bendrovės arba kiti juridiniai asmenys, kurių registruota arba įstatuose nurodyta buveinė ir centrinė administracija yra ES, arba fiziniai asmenys, ES teikiantys paslaugas. Tais atvejais, kai Jungtinėje Karalystėje įsteigtos bendrovės ar kiti Jungtinės Karalystės juridiniai asmenys yra EEIG nariai, ir tais atvejais, kai fiziniai asmenys paslaugas teikia tik Jungtinėje Karalystėje, pasibaigus pereinamajam laikotarpiui jų narystė EEIG nutrūksta.

- **Europos kooperatinė bendrovė (SCE)**²⁷ turi būti įsteigta ES teritorijoje²⁸ ir jos registruota buveinė turi būti toje pačioje ES valstybėje narėje kaip ir pagrindinė buveinė²⁹. Pasibaigus pereinamajam laikotarpiui Jungtinėje Karalystėje registruotos SCE nebeturi Europos kooperatinės bendrovės statuso.

Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 2 straipsnyje nustatyta, kad SCE steigiančių fizinių asmenų gyvenamoji vieta ir juridinių asmenų įsteigimo vieta turi būti ES. Po Jungtinės Karalystės išstojimo SCE turi ir toliau atitikti šiuos reikalavimus. Tais atvejais, kai pereinamojo laikotarpio pasibaigimo momentu nebetenkinami Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 2 straipsnyje nustatyti reikalavimai, SCE netenka Europos kooperatinės bendrovės statuso.

Bendrovių teisei ir Europos kooperatinėms bendrovėms skirtose Komisijos svetainėse (https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/company-law-and-corporate-governance_lt ir https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/cooperatives/european-cooperative-society_lt) pateikiama bendra informacija. Prireikus šie tinklalapiai bus papildyti nauja informacija.

Europos Komisija
Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinis

²⁴ Reglamento (EB) Nr. 2157/2001 2 straipsnio 3 dalis.

²⁵ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos Reglamentas (EEB) Nr. 2137/85 dėl Europos ekonominių interesų grupių (EEIG) (OL L 199, 1985 7 31, p. 1).

²⁶ Reglamento (EEB) Nr. 2137/85 6 straipsnis.

²⁷ 2003 m. liepos 22 d. Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1435/2003 dėl Europos kooperatinės bendrovės (SCE) statuto (OL L 207, 2003 8 18, p. 1).

²⁸ Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 1 straipsnio 1 dalis.

²⁹ Reglamento (EB) Nr. 1435/2003 6 straipsnis.

direktoratas

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVI generalinis direktoratas